

İstanbul Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü

Mustafa ÖZKAN*

Cumhuriyet'in kuruluşunun hemen ardından Türk kültür ve medeniyetinin bütün kollarında araştırma ve incelemeler yapacak resmî bir kurumun eksikliği hissedilince Gazi Mustafa Kemal, devrin hükümetinden Türk dili, Türk edebiyatı, Türk tarihi, Türk sanatı, Türk etnografyası, Türk coğrafyası sahalarında araştırmalar yapıp bunların sonuçlarını Türk ve dünya ilim âlemine duyurmak üzere bir enstitü kurulması çalışmalarına başlanmasını istedi. Bu istek üzerine çalışmalara başlayan hükümet, İstanbul Darülfünunu Edebiyat Fakültesi'ne bağlı ve "Türkiyat Enstitüsü" adıyla ilmî bir müessesenin kurulmasına karar verip talimatnamesini hazırlayarak Gazi'nin imzasına sundu. Bu talimatname aynen şöyledir :

İstanbul Darülfünunu Edebiyat Fakültesi'ne mülhak Türkiyat Enstitüsü talimatnamesi.

Madde 1. Türklüğe ait bilumum marifet şubeleri hakkında tedkikat ve neşriyatta bulunmak ve Türkiye haricindeki müessesât-ı hârice ile te'sis-i revâbıt ederek beynelmilel bir merkez-i ilmî vazifesini ifa etmek maksadıyla İstanbul Darülfünunu Edebiyat Fakültesi'ne mülhak "Türkiyat Enstitüsü" teşkil edilmiştir.

Madde 2. Enstitünün bir müdürü, bir kâtibi ve ihtiyaca göre asistan, muhafız ve hademesi olacaktır.

Madde 3. Enstitünün idaresi salâhiyet-i kâmile ile bir müdüre aittir.

Madde 4. Enstitü müdürü Türkiye'ye ait tedkikat ve neşriyat ile maruf müderrisler meyanında Maarif vekili tarafından intihab ve tasdik-i âliye arz olunur.

Madde 5. Müdür olan bu müderrise bu vazifeden dolayı ayrı bir ücret verilmez. Diğer müstahdemin maaş ve ücretleri, Edebiyat Fakültesi bütçesinden tesviye olunur.

Madde 6. Enstitü tarafından neşredilecek mecmuanın hakk-ı tahriri tamamıyla *Edebiyat Fakültesi Mecmuası* talimatnamesine aittir.

Madde 7. Enstitü tarafından neşredilecek sair asarın tab'ı ve tahrir ücretleri Vekâlet bütçesinden temin olunur.

Madde 8. İşbu talimatnamenin icrâ-yı ahkâmına Maarif Vekili memurdur.

* Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

KARARNAME

(12 Teşrînisânî 1340, nr. 1111)

İstanbul Darülfünunu Edebiyat Fakültesine mülhak “Türkiyat Enstitüsü” için Maarif vekil-i celilesince tanzim olunan bâlâda muharrer talimatname hey’et-i vekilenin 12 Teşrînisânî 1340 tarihli içtimamında kabul edilmiştir.

Türkiye Reiscumhuru	Gazi M. Kemal
Başvekil ve Hariciye Vekili	Kâzım
Müdafaa-i Milliye Vekili	İsmet
Adliye Vekili	Mustafa Necati
Dahiliye Vekili	Recep
Maliye Vekili	A. Abdülhalik
Maarif Vekili	Vasıf
Nâfia Vekili	Süleyman Sırrı
Ziraat Vekili	Ş. Kaya
Ticaret Vekili	Hasan Hüsnü
Sıhhiye ve Muâvenet-i İctimâiyye Vekili	Dr. Refik
Mübadele ve İmar ve İskân Vekili	Recep

Buna göre, Türkiyat Enstitüsü 12 Kasım 1924 tarih ve 1111 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi’ne bağlı bir enstitü olarak kurulmuş ve müdürlüğüne de Edebiyat Fakültesi müderrislerinden M. Fuat Köprülü getirilmiştir.

Kuruluş talimatnamesinde de kısaca belirtildiği gibi Enstitünün amaçlarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

- I. Türk dili ve edebiyatının ana kaynaklarını filolojik usullere göre yayımlamak,
- II. Türk dilinin metinlere dayalı gramer ve sözlüğünü yapmak,
- III. Türk halk edebiyatı mahsullerini derlemek,
- IV. Başta dil, edebiyat, tarih olmak üzere Türk kültürünün bütün kollarında araştırmalar yapmak,
- V. Türk kültürü ile ilgili yabancı dillerde yayımlanmış araştırma ve incelemeleri Türkçeye çevirmek,
- VI. Yurt dışında Türk kültürü ile ilgili olarak yapılmış yayınların bibliyografyasını hazırlamak,
- VII. Özel bir Türkoloji kütüphanesi kurarak burada Türk kültürü ile ilgili yayınları toplamak, ayrıca değerli yazmaların mikrofilm ve fotokopilerinden oluşan bir arşiv kurmak,
- VIII. Enstitüde yapılan araştırmaların sonuçlarını düzenli olarak yayımlamak,
- IX. Yurt dışında Türk kültürü çalışmalarını tanıtmak üzere *Türkiyat Mecmuası*’nı çıkarmak,
- X. Yurt içinde ve yurt dışında Türk kültürü alanlarında çalışmalar yapan ilim adamları ve kuruluşlarla işbirliği yaparak kongre ve seminerler düzenlemek.

Enstitü ilk çalışmalarına, İstanbul Üniversitesi merkez binasının girişinde bugün “Profesörler Evi” diye adlandırılan ve lokanta olarak kullanılan binada başlamış ve 1948 yılına kadar çalışmalarına burada devam etmiştir. 1948 yılında ise I. Mahmud devri sadrazamlarından Hasan Paşa (1679-1748) tarafından yaptırılmış olan Edebiyat Fakültesi’nin yanındaki Hasan Paşa Medresesi’ne taşınmıştır. Ancak bu bina Enstitü’nün önceki yıllarda gösterdiği gelişmeyi daha ileri bir çizgiye ulaştıracak genişlikte değildi. Üstelik bina İslâm Ansiklopedisi Yayın Müdürlüğü ile müşterek kullanılmaktaydı. 40 yılı aşkın bir süre Hasan Paşa Medresesi’nde faaliyet gösteren Enstitü, 1989 yılında İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü’nün kendisine tahsis etmiş olduğu Horhor Caddesi’nde bulunan Suphi Paşa Konağı yanındaki beş katlı yeni binasına taşınmıştır ve halen çalışmalarını burada devam ettirmektedir.

Enstitü, kuruluşunun ardından geçen bir iki yıl içerisinde önemli bir faaliyet gösteremedi. Ancak 1926 yılında sağlanan “özel bütçe” imkânlarıyla programlı ve ciddi çalışmalara başlanıp, ilmî bir kadro oluşturulması yoluna gidilerek yayın hayatına geçilebildi. Oluşturulan kadro içinde Ragıp Hulusi Macarcadan, Ahmet Caferoğlu, Abdülkadir İnan ve Hasan Ortekin Rusçadan, Kıvımettin Burslan ve Kilisli Muallim Rifat Arapçadan tercüme yapılarak, Türkolojiye ait dünya basınına dikkatle takip ettiler. Böylece Türklerden bahseden her yayın Türkiyat Enstitüsü’nün arşivine kazandırılmaya çalışıldı.

Türkiyat Enstitüsü’nün en hareketli ve faal dönemi şüphesiz Köprülü zamanı olmuştur. Köprülü ve onun dönemindeki çalışmaları Ahmet Caferoğlu şöyle değerlendirmektedir:

Üstad bu kabil çalışmaların âşığı idi. Kendisi de tahminimin fevkinde çalışkan ve faal idi. İcabında günlerce yazı masasının başından ayrılmaz, ilmî mesaisini tamamlamaya çalışırdı. Zamanında kurmuş olduğu Türkiyat Enstitüsü arı kovanı gibi işlerdi. Sabahın dokuzundan akşama kadar giren çıkan, ilim arayanların sayısı belli değildi. Pazartesileri çeşitli bilginler, Türkoloji sahasına yeni katılmak isteyenler hep üstadın etrafında toplanır, seminerimsi münakaşalara dalarlardı. Yeni yıllardan bu vesile ile haberdar olurduk.¹

Yapılan bu ilk çalışmalar arasında Enstitü bünyesinde özel bir ihtisas kütüphanesinin oluşturulması ve yayın hayatına geçilmiş olması, önemle belirtilmesi gereken faaliyetlerdir.

Kütüphanenin esasını Türk asıllı bir Rus bilgini olup 1922’de ölen Katanov’un özel kitaplığı oluşturmaktadır. Katanov bu kitapları Azerbaycan Türk Cumhuriyeti’nde kurulacak ilimler akademisinin Türkoloji bölümü için bütün hayatı boyunca seçip araya getirmiştir. Ölümü üzerine hanımı kitapları satmak istemiş, durumu haber alan zamanın Evkaf Nezareti, 3000 altın ödeyip Türkoloji için son derece önemli olan bu kitapları satın alarak Süleymaniye Kütüphanesi’ne teslim etmiştir. Türkiyat Enstitüsü’nün kurulmasından sonra ise kitaplar buraya devredilmiştir. 3000 ciltlik bu kütüphane, o tarihe kadar yayımlanmış Türkoloji ile ilgili, çoğunluğu Rusça ve çeşitli Batı dillerinde yazılmış nadide kitap ve dergi koleksiyonlarından oluşmaktadır. Enstitü ki-

1 Ahmet Caferoğlu, “Hakiki Köprülü”, *Türkiyat Mecmuası*, 1969, sy. 15, s. 9.

taplığı ilk kurulduğu yıllarda 7000 ciltten meydana gelmekteyken, bu sayı gittikçe artmış ve 1931 yılında 10.000'e çıkmıştır; daha sonra çeşitli satın alma ve bağışlarla daha da zenginleşmiştir. 1955 yılında Sadettin Arel'in, 1968'de Hamit Ongunsu'nun, 1971'de Halit Ziya Uşaklıgil'in, 1973'te Azerbaycanlı Sultan Beg'in, 1974'te Ahmet Hamdi Tanpınar'ın, 1980'de Mehmet Behçet Yazar'ın, 2000 yılında Osman Nedim Tuna'nın, 2001 yılında Muharrem Ergin'in kitaplarının kütüphaneye kazandırılmasıyla Enstitü kütüphanesindeki kitap sayısı 60.000'e ulaşmıştır. Enstitüdeki yazmaların katalogu hazırlanmış, Katanov ve öteki koleksiyonların tamamı bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Ahmet Caferoğlu'nun kitapları da bilgisayara girilmektedir. Ayrıca kütüphanede, 1922 yılından bu yana İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde değişik konularda yaptırılmış 2500 adet doktora, yüksek lisans ve mezuniyet tezi de bulunmaktadır.

Enstitünün neşir faaliyeti arasında *Türkiyat Mecmuası*'nın yayın hayatına başlaması önemli bir yer tutmaktadır. Daha kurulduğu ilk yıllarda neşir çalışmalarına başlayan Enstitü, Ağustos 1925'te *Türkiyat Mecmuası*'nın ilk cildini yayımlamıştır. Dergi, yayımlandığı yıldan itibaren ilim âlemine sunduğu değerli yazılarla, bu sahanın ilgililerine yol gösterecek bir kılavuz olmuştur. Türk dili, Türk edebiyatı, Türk tarihi, Türk coğrafyası vb. konularda yerli ve yabancı ilim adamlarının inceleme ve araştırmalarının, kitap tanıtma ve değerlendirme yazılarının, Türkoloji çalışmalarına ait haberlerin yer aldığı mecmuanın ilk sayıları düzenli olarak çıkmakla birlikte, yayın hayatını genellikle düzensiz olarak devam ettirmiştir. Enstitü müdürlerinin yönetiminde yayınıni sürdüren mecmua 1995 yılına kadar 20 sayı yayımlanabilmiştir.

Milletlerarası bir üne sahip olan *Türkiyat Mecmuası*'nın yayımlandığı yıllar şöyle sıralanabilir :

- I. cilt (Ağustos 1925, İstanbul, 1925, müdür: Köprülüzade M. Fuad).
- II. cilt (1926, İstanbul, 1928, müdür: Köprülüzade M. Fuad).
- III. cilt (1926-1933, İstanbul, 1935, müdür: Köprülüzade M. Fuad).
- IV. cilt (1934, İstanbul, 1934, müdür: Köprülüzade M. Fuad).
- V. cilt (1935, İstanbul, 1935, müdür: Köprülüzade M. Fuad).
- VI. cilt (1936 -1939, İstanbul, 1939, müdür: Köprülüzade M. Fuad).
- VII-VIII. cilt (I. cüz [1940-1942], İstanbul, 1942; II. cüz (1949), müdür: Reşit Rahmeti Arat).
- IX. cilt (1946-1951, İstanbul, 1951, müdür: Cavid Baysun).
- X. cilt (1951-1953, İstanbul, 1953, müdür: Cavid Baysun).
- XI. cilt (1954, İstanbul, 1954, müdür: Cavid Baysun).
- XII. cilt (1955, İstanbul, 1955, müdür: Cavid Baysun).
- XIII. cilt (1958, İstanbul, 1958, müdür: Cavid Baysun).
- XIV. cilt (1964, İstanbul, 1965, müdür: Fahir İz).
- XV. cilt (1968, İstanbul, 1969, müdür: Ahmet Caferoğlu).
- XVI. cilt (1971, İstanbul, 1971, müdür: Ahmet Caferoğlu).
- XVII. cilt (1972, İstanbul, 1972, müdür: Ahmet Caferoğlu).
- XVIII. cilt (1973 -1975, İstanbul, 1976, müdür: Mehmet Kaplan) .

XIX. cilt (1977 -1979, İstanbul, 1980, müdür: Sadettin Buluç).

XX. cilt (1980 -1995, İstanbul, 1996, müdür: Kemal Eraslan).

Enstitü, *Türkiyat Mecmuası*'nın dışında 1927-1945 yılları arasında 26 adet kitap ve dergi yayını da gerçekleştirmiştir. Bu yayınlar yıllara göre şunlardır :

1927

1. W. Barthold, *Orta Asya Türk Tarihi Hakkında Dersler*.

2. Azîz b. Esterâbâdî, *Bezm ü Rezm*, Kilisli Rifat (nşr.).

1928

3. H. A. Gibbons, *Osmanlı İmparatorluğunun Kuruluşu*, çev. Ragıp Hulusi.

4. F. V. Hasluck, *Bektaşîlik Tetkikleri*, çev. Ragıp Hulusi.

5. Kilisli Rifat, *Mâniler*.

6. Köprülüzade M. Fuad, *Millî Edebiyat Cereyanının İlk Mübeşşirleri ve Divan-ı Türkî-i Basit*.

7. *El-Kavâninü'l-külliyeye li-zabti't-Türkiyye*, Kilisli Rifat (nşr.).

1929

8. Köprülüzade M. Fuad, *Erzurumlu Emrah*.

9. Köprülüzade M. Fuad, *Gevheri*.

10. Köprülüzade M. Fuad, *Influence du Chamanisme Turco-Mongol Sur Les Ordres Mystiques Musulmans*.

11. Köprülüzade M. Fuad, *Pir Sultan Abdal*.

1930

12. Ebû Hayyan, *Kitâbü'l-idrâk li-lisâni'l-etrâk*, Ahmet Caferoğlu (nşr.).

13. Ahmet Refik, *Anadolu Türk Aşiretleri*.

14. H. A. R. Gibb, *Orta Asya'da Arap Fütuhâtı*, çev. M. Hakkı.

15. Köprülüzade M. Fuad, *Kayıkçı Kul Mustafa ve Genç Osman Hikâyesi*.

16. Köprülüzade M. Fuad, *On Altıncı Asır Sonuna Kadar Türk Saz Şairleri*.

17. Pertev Nailî, *Köroğlu Destanı*.

18. Max Silberschmidt, *Venedik Menbalarına Nazaran Şark Meselesi*, çev. Ahmet Cemal.

19. W. Barthold, *Uluğ Bey ve Zamanı*, çev. Akdes Nimet.

1931

20. Abdülbaki, *Melâmîlik ve Melâmiler*.

21. Ahmet Refik, *Osmanlı Devrinde Türkiye Madenleri*.

22. *Türk Hukuk ve İktisat Tarihi Mecmuası*, c. I (müdür: Köprülüzade M. Fuad).

1934

23. Ahmet Caferoğlu, *Uygur Sözlüğü*, I-III.

1935

24. Köprülüzade M. Fuad, *Türk Edebiyatı Ansiklopedisi*, c. I.

1939

25. *Türk Hukuk ve İktisat Tarihi Mecmuası*, c. II.

1945

26. Ömer Lütfi Barkan, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Ziraî Ekonominin Hukukî ve Malî Esasları - Kanunlar*, c. I.

Türkiyat Enstitüsü'nün 1950'den sonraki faaliyetlerinde bir duraklama ve gerileme gözlenmektedir. Bu durum 1970'li yıllara gelinceye kadar devam etmiştir. Ancak 1973 yılında Cumhuriyet'in 50. yılı kutlamaları çerçevesinde gerçekleştirilen I. Milletlerarası Türkoloji Kongresi'yle Enstitünün çalışmalarında yeniden bir canlanma başladı. Bu ilk kongreyle her üç yılda bir milletlerarası, 1977'den başlamak üzere her yıl da millî Türkoloji kongrelerinin toplanması kararlaştırıldı. Bu kongreler 1988 yılına kadar aksamadan yapıldı. Bu yıllar arasında 6'sı milletlerarası, 8'i millî olmak üzere toplam 14 kongre tertip edildi. Türkiyat Enstitüsü'nün çalışmaları arasında bir gelenek haline gelen ve Türkiye'yi dünya Türkolojisinin merkezi durumuna getiren bu kongrelerin yapıldığı yıllar şöyle sıralanabilir :

- I. Milletlerarası Türkoloji Kongresi (15-20 Ekim 1973, İstanbul).
- II. Milletlerarası Türkoloji Kongresi (4-9 Ekim 1976, İstanbul).
- III. Milletlerarası Türkoloji Kongresi (24-29 Eylül 1979, İstanbul).
- IV. Milletlerarası Türkoloji Kongresi (20-25 Eylül 1982, İstanbul).
- V. Milletlerarası Türkoloji Kongresi (23-28 Eylül 1985, İstanbul).
- VI. Milletlerarası Türkoloji Kongresi (19-23 Eylül 1988, İstanbul).
- I. Millî Türkoloji Kongresi (6-9 Şubat 1978, İstanbul).
- II. Millî Türkoloji Kongresi (5-9 Şubat 1979, İstanbul).
- III. Millî Türkoloji Kongresi (6-10 Ekim 1980, İstanbul).
- IV. Millî Türkoloji Kongresi (19-23 Ekim 1981, İstanbul).
- V. Millî Türkoloji Kongresi (26-30 Eylül 1983, İstanbul).
- VI. Millî Türkoloji Kongresi (24-29 Eylül 1984, İstanbul).
- VII. Millî Türkoloji Kongresi (15-21 Eylül 1986, İstanbul).
- VIII. Millî Türkoloji Kongresi (14-18 Eylül 1987, İstanbul).

Türkiyat Enstitüsü'nde bugüne kadar sırayla şu müdürler görev yapmışlardır:

- Prof. Dr. Fuat Köprülü
- Prof. Dr. Reşit Rahmeti Arat
- Prof. Dr. İsmail Hikmet Ertaylan
- Prof. Dr. Cavid Baysun
- Prof. Fahir İz
- Prof. Dr. Ahmet Caferoğlu
- Prof. Dr. Mehmet Kaplan
- Prof. Dr. Sadettin Buluç
- Prof. Dr. Mehmet Kaplan (2. defa)
- Prof. Dr. Ali Alparslan

Prof. Dr. Mertol Tulum
 Prof. Dr. Kemal Eraslan
 Prof. Dr. Mertol Tulum (2. defa)
 Prof. Dr. Osman F. Sertkaya (4. defa)

Edebiyat Fakültesi'ne bağlı olarak kurulan Türkiyat Enstitüsü'nün, gelişen şartlar karşısında daha ileri bir statüye kavuşturulması için 1963 yılında geniş kapsamlı yeni bir yönetmelik hazırlanmış ve 8 Ağustos 1963 tarih ve 11475 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

1981 yılında yürürlüğe giren 2547 sayılı YÖK kanunu, akademik kuruluşlara yeni bir yön verince, fakültelelere bağlı pek çok enstitü faaliyetini durdurmak zorunda kaldı. Bu arada Türkiyat Enstitüsü de varlığını korumakla birlikte, bir "Araştırma ve Uygulama Merkezi" haline dönüştürülerek kanunî hüviyeti olmayan bir kuruluş durumuna düştü. Ancak Edebiyat Fakültesi'nin teklifi üzerine, İstanbul Üniversitesi Senatosu, 22 Aralık 1988 tarihli 14. toplantısında "Türkiyat Araştırma ve Uygulama Merkezi"nin, Rektörlüğe bağlı, ilk kurulduğu yıllardaki amaçlara uygun hale getirilmesi ve tüzel kişiliğe sahip bir Türkiyat Enstitüsü'ne dönüştürülmesi konusunda yeni bir karar aldı ve çalışmalara başladı. Ayrıca, son yıllarda Türkiyat alanında yapılan çalışmalara dış ülkelerde büyük önem verilmesi, Japonya'dan Amerika Birleşik Devletleri'ne kadar pek çok ülkede Türkiyat araştırmaları yapan enstitü ve araştırma merkezlerinin bulunması, günümüzde hızla değişen siyasî ve stratejik gelişmelerle Türkiye'nin ve Türklerin yaşadığı ülkelerin öneminin iyice artmış olması da Türkoloji çalışmalarına olan ilgiyi fazlaştırdı. Böylece uzun bir geçmişe ve geniş bir coğrafyaya sahip Türk kültürünün, bütün yönleriyle araştırılıp ortaya çıkarılmasının ancak kadrosu, bütçesi ve araştırma imkânları bulunan müstakil bir enstitüyle mümkün olabileceği anlaşıldı. Bütün bu gelişmeler ve ihtiyaçlar üzerine 2547 sayılı kanunda yapılan bazı değişikliklerle 16 Ocak 1991 yılında Rektörlüğe bağlı olarak yeni kurulan enstitüler arasında Türkiyat Enstitüsü de yer aldı, uygulama merkezi halinden enstitü durumuna getirildi ve eski statüsünden farklı yeni bir statüye kavuşturuldu.

Bugün Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü adıyla faaliyet gösteren Enstitü'nün bünyesinde Türk Dili ve Edebiyatı, Türk Tarihi ve Türk Sanatı bilim dallarına bağlı olarak akademik kadroda bir doçent, 4 araştırma görevlisi bulunmaktadır. Ayrıca idarî kadroda da bir enstitü sekreteri, bir büro şefi, bir kütüphane memuru, iki büro memuru ve bir hizmetli görev yapmaktadır.

Bibliyografya

- Birinci, Necat, "Atatürk'ün Emri ile Kurulmuş Bir İlim Yuvası Türkiyat Enstitüsü", *Türk Dili*, Temmuz 1985, sy. 404, s. 577-585.
- Buluç, Sadettin, "Türkiyat Enstitüsü", *Türk Ansiklopedisi*, c. XXXII, s. 312.
- Caferoğlu, Ahmet, "Hakiki Köprülü", *Türkiyat Mecmuası*, 1969, sy. 15, s. 1-10.
- Ergin, Muharrem, "Türkoloji Bölümü Tez Çalışmaları I", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 1960, sy. 10, s. 133-160.

- Ergin, Muharrem, "Türkoloji Bölümü Tez Çalışmaları II", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 1961, sy. 11, s. 109-128.
- İlgürel, Sevim, "Türkiyat Enstitüsü", *Türk Kültürü*, Aralık 1975, sy. 158, s. 103-105.
- İlgürel, Sevim, "Türkiyat Mecmuası Bibliyografyası", *Tarih Enstitüsü Dergisi*, 1977, sy. 7-8, s. 233-262.
- Köprülü, Orhan, "1924'te İlk Milletlerarası Türkoloji Kongresi Teşebbüsü", *Türk Kültürü*, 1976, sy. 164, s. 43-50.
- Yetiş, Kazım, "Türkiyat Enstitüsü Kütüphanesi'ndeki Tezlerin Bibliyografyası I", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 1981, sy. 23, s. 265-327.
- Yetiş, Kazım, "Türkiyat (Araştırmaları) Enstitüsü Kütüphanesi'ndeki Tezlerin Bibliyografyası II", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 1993, sy. 24, s. 317-350.

The Institute of Turcology at Istanbul University

Mustafa ÖZKAN

Abstract

The Institute of Turcology was established in 1924 in connection with the Faculty of Arts at Istanbul Darülfünun followed by the appointment of Mehmed Fuad Köprülü as its director. The institute issued the twenty volumes of *Türkiyat Mecmuası* in between 1925-1996, it published twenty-six books from 1927 to 1945 and finally, it organized fourteen Turcology congresses in between 1973-1987, six of them being international and eight national.

Key Words: Turcology, The Institute of Turcology, Köprülüzade M. Fuad, *Türkiyat Mecmuası*.

İstanbul Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü

Mustafa ÖZKAN

Özet

Türkiyat Enstitüsü, 1924 yılında İstanbul Darülfünunu Edebiyat Fakültesi'ne bağlı olarak kurulmuş ve müdürlüğüne de Mehmet Fuad Köprülü tayin edilmiştir. Enstitü, kendi adıyla anılan ve toplam 20 ciltten oluşan *Türkiyat Mecmuası*'nı muhtelif fasıllarla 1925-1996 yılları arasında yayımlamış, 1927'den 1945'e kadar 26 adet kitap neşretmiş ve 1973-1987 yılları arasında da altısı uluslararası, sekizi millî olmak üzere toplam 14 Türkoloji Kongresi tertip etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiyat Enstitüsü, Köprülüzade M. Fuad, *Türkiyat Mecmuası*, Türkoloji.